

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020: Obnovený závazek pro bezbariérovou Evropu

KOM(2010) 636 v konečném znění

(2011/C 376/15)

Zpravodaj: **pan VARDAKASTANIS**

Dne 13. ledna 2011 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020: Obnovený závazek pro bezbariérovou Evropu

KOM(2010) 636 v konečném znění.

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 31. srpna 2011.

Na 474. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 21. a 22. září 2011 (jednání dne 21. září), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 151 hlasy pro, žádný hlas nebyl proti a 5 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV vítá Evropskou strategii pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020 (dále jen „strategie“) jako nástroj aktivní politiky k provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením (dále jen „úmluva OSN“) a plnění závazků plynoucích z uzavření úmluvy OSN. Jde o formální potvrzení úmluvy OSN ze strany EU, které uznává její právní závaznost. EHSV vyzývá EU, aby učinila další, stejně důležité kroky, jimiž je ratifikace opčního protokolu a zajištění dodržování úmluvy OSN ve stávajících a budoucích sekundárních právních předpisech. EHSV se domnívá, že úmluva OSN vytváří jasný rámec, jenž osobám se zdravotním postižením pomáhá využívat jejich potenciál, když jim bude zaručena účast a zapojení.

1.2 EHSV navrhuje propojení provádění strategie a provádění strategie Evropa 2020. Členské státy by měly začlenit konkrétní cíle týkající se osob se zdravotním postižením do svých národních programů reforem za účelem měření chudoby, míry zaměstnanosti a úrovně vzdělání.

1.3 EHSV vítá iniciativu Evropské komise vytvořit antidiskriminační směrnici⁽¹⁾ založenou na článku 19 SFEU⁽²⁾. Vyzývá členské státy a Evropský parlament, aby přijaly důrazné

a vhodné právní předpisy EU, které rozšíří ochranu práv osob se zdravotním postižením nad rámec zaměstnání s tím, že budou upraveny články týkající se uznávání zdravotního postižení tak, aby byly v souladu s úmluvou OSN.

1.4 EHSV zdůrazňuje přidanou hodnotu, již má konzultování a aktivní zapojení organizací osob se zdravotním postižením při přípravě a provádění právních předpisů a politik podle čl. 4 odst. 3 úmluvy OSN a článku 11 Smlouvy o Evropské unii (SEU). Sociální partneři mohou rovněž hrát důležitou úlohu a ve svých jednáních by měli brát větší ohled na zdravotní postižení. EHSV žádá, aby byla provedena rámcová dohoda o trzích práce přístupných všem, již dne 25. března 2010 uzavřeli evropští sociální partneři, a má za to, že by měly členské státy přijmout konkrétní finanční opatření s cílem podpořit kolektivní vyjednávání v oblasti zdravotního postižení. Zdůrazňuje, že politiky zaměstnanosti týkající se osob se zdravotním postižením se musí obecně zaměřit na začlenění těchto osob ve všech životních situacích, a zejména pak na celoživotní učení, nábor, trvalou zaměstnanost a hledání nových pracovních míst, a využívat přitom právní předpisy týkající se státní podpory. Výbor rovněž vítá a podporuje společné kroky odborových svazů a sdružení, jako je např. společná konference EKOS a ERF.

1.5 EHSV se domnívá, že bezbariérová Evropa musí být dosažena přijetím Evropského aktu přístupnosti, tj. důrazného a vhodného závazného právního předpisu, jenž zajistí, že osoby se zdravotním postižením budou mít právo na svobodu pohybu a přístup ke zboží, službám a zastavěnému prostředí. Měly by být stanoveny vhodné a účinné mechanismy pro vymáhání a sledování na evropské i vnitrostátní úrovni.

⁽¹⁾ KOM(2008) 426 v konečném znění.

⁽²⁾ SFEU, Smlouva o fungování Evropské unie, čl. 19 odst. 1: „Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Smluv a v rámci pravomocí svěřených Unii Smlouvami, může Rada zvláštním legislativním postupem a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu jednomyslně přijmout vhodná opatření k boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace.“

1.6 Tím, že se přístupnost stane běžnou součástí každodenního života, se zvýší konkurenceschopnost EU a urychlí se její hospodářské oživení, neboť vzniknou nové trhy s pomůckami a službami pro osoby se zdravotním postižením a vytvoří se nová pracovní místa. EHSV vítá návrh zpřístupnit do roku 2015 plně internetové stránky veřejného sektoru a stránky poskytující veřejnosti základní služby, který je uveden ve strategii.

1.7 EHSV se domnívá, že evropský průkaz mobility by byl konkrétním a účinným nástrojem, který podpoří svobodu pohybu osob se zdravotním postižením tím, že jim umožní přístup ke službám na území EU. Provádění strategie by mělo vést ke schválení užívání evropského průkazu mobility ve všech členských státech.

1.8 EHSV žádá, aby se při tvorbě politik EU respektovala lidská důstojnost a rovnost mezi lidmi. Žádá, aby se prováděla osvěta na všech úrovních společnosti, včetně té rodinné, týkající se osob se zdravotním postižením, respektování jejich práv a důstojnosti a za účelem boje proti stereotypům spojeným s osobami se zdravotním postižením v zaměstnání, vzdělávání a v jiných oblastech. EHSV věří, že kroky EU, včetně podněcování všech mediálních subjektů, aby podporovaly informovanost o schopnostech a přínosu osob se zdravotním postižením, mají přidanou hodnotu pro překonání rozdílů v situaci osob se zdravotním postižením v členských státech. EHSV doporučuje vytvořit ukazatele zdravotního postižení s cílem shromažďovat ucelené údaje týkající se všech oblastí lidského života a sledovat počet občanů se zdravotním postižením za účelem dosažení cílů snížit počet osob předčasně ukončujících školní docházku, chudobu a nezaměstnanost, které jsou obsaženy ve strategii Evropa 2020.

1.9 EHSV se domnívá, že ke strukturovanému řízení strategie a silnějšímu a účinnějšímu mechanismu je zapotřebí evropského výboru pro zdravotní postižení s cílem koordinovat a monitorovat provádění úmluvy OSN na evropské i vnitrostátní úrovni na základě jejího čl. 33 odst. 1. EHSV bude rovněž průběžně hodnotit a posuzovat její provádění.

1.10 EHSV je znepokojen negativním dopadem, jaký měla finanční krize na životy osob se zdravotním postižením a jejich možnost uplatňovat svá práva. Vyzývá k podpoře osob se zdravotním postižením v období krize a varuje před jakýmkoliv škrtů v sociálních výdajích následkem úsporných opatření. K tomuto účelu a k financování provádění strategie a úmluvy OSN by měly být využity evropské strukturální fondy a jiné finanční nástroje. Potřebné jsou i dodatečné mechanismy, např. co se týče strukturálních fondů, jako např. přímé financování (ringfencing) opatření určených osobám se zdravotním postižením a jiným zranitelným skupinám. Budoucí politika soudržnosti musí být v souladu s úmluvou OSN. Článek 16 stávajícího předpisu musí být účinně prováděn.

1.11 EHSV tvrdí, že všechny osoby, včetně osob s psychosociálním postižením, osob, které vyžadují náročnější

péči, dětí a žen se zdravotním postižením, by při plném využívání všech lidských práv a základních svobod měly mít rovnoprávné postavení s ostatními. Uznává a podporuje právo na nezávislý život a vyzývá k podpoře přechodu z institucionální ke komunitní péči.

1.12 EHSV doporučuje, aby budoucí víceletý finanční rámec pro léta 2014–2020 uznal právní status strategie a úmluvy OSN v rámci EU a umožnil financování jeho zohlednění a provádění. Víceletý finanční rámec musí podporovat komplexní cíle, které se týkají posilování základních práv a začlenění osob se zdravotním postižením a měl by investovat do propagace nediskriminace a přístupnosti.

2. Úvod

2.1 Sdělení přijaté Evropskou komisí v listopadu 2010 představuje hlavní nástroj politiky týkající se osob se zdravotním postižením. Strategie stanovuje osm hlavních oblastí: přístupnost, zapojení do společnosti, rovnost, zaměstnanost, vzdělávání a odborná příprava, sociální ochrana, zdraví a vnější činnosti. Pro každou oblast byla určena klíčová opatření pro období 2010–2015, po jehož uplynutí budou vypracovány nové iniciativy a strategie bude zrevidována. Cílem strategie je podpořit provádění úmluvy OSN a určit mechanismy k jejímu začlenění do politik EU, a to i v rámci unijních institucí. Kromě toho stanoví podporu potřebnou pro financování, výzkum, informační kampaně, statistiku a sběr dat. Sdělení doprovází dva důležité dokumenty: seznam konkrétních opatření stanovených pro období 2010–2015⁽³⁾ a pracovní dokument⁽⁴⁾, který podává výklad strategie ve světle úmluvy OSN.

2.2 EHSV žádá o skutečné provádění úmluvy OSN prostřednictvím revize a rozvoje evropské legislativy.

2.3 EHSV se domnívá, že politiky EU by měly odrážet posun paradigmatu od zdravotní perspektivy k perspektivě lidských práv, který zavedla úmluva OSN, a zavazuje se, že ve svém přístupu ke zdravotnímu postižení bude používat sociální model.

2.4 EHSV doporučuje přijmout tento výrok uvedený v úmluvě OSN: „Osoby se zdravotním postižením zahrnují osoby mající dlouhodobé fyzické, duševní, mentální nebo smyslové postižení, které v interakci s různými překážkami může bránit jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti na rovnoprávném základě s ostatními.“⁽⁵⁾

⁽³⁾ SEK(2010) 1324 v konečném znění.

⁽⁴⁾ SEK(2010) 1323 v konečném znění.

⁽⁵⁾ Článek 1 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením: www.mvcr.cz/soubor/sb004-10m-pdf.aspx.

2.5 EHSV je pevně přesvědčen o tom, že každá lidská bytost má právo na život, a zdůrazňuje, že osoby se zdravotním postižením mají, co se týče tohoto práva, rovnoprávné postavení s ostatními.

2.6 EHSV odsuzuje obtížné poměry osob se zdravotním postižením, které jsou vystaveny četným formám diskriminace na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, etnického či sociálního původu, genetických rysů, jazyka, náboženského vyznání nebo přesvědčení, politických či jakýchkoli jiných názorů, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, věku, sexuální orientace či jakéhokoliv jiného statusu.

2.7 EHSV konstatuje, že lidé se zdravotním postižením představují zhruba 16 % obyvatelstva EU, tj. 80 milionů osob. Představují také jednu šestinu pracujících obyvatel v EU a 75 % z nich, jež by mohli potřebovat intenzivní podporu, nemá přístup k zaměstnání. 38 % osob se zdravotním postižením ve věku 16–34 let vydělává o 36 % méně než osoby bez postižení⁽⁶⁾.

2.8 EHSV obnovuje svůj závazek k podpoře rovnoprávnosti a začlenění osob se zdravotním postižením, který vyjádřil v minulých stanoviscích⁽⁷⁾, jak při provádění strategie a úmluvy OSN, tak při vnější činnosti EU.

2.9 EHSV žádá, aby byla přijata účinná opatření k boji proti předčasnému ukončování školní docházky, neboť pravděpodobnost, že osoby se zdravotním postižením dosáhnou vysokoškolského vzdělání, je dvakrát nižší než u ostatních lidí.

2.10 EHSV vyzývá k revizi směrnice Rady 2000/78/ES, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, aby bylo dosaženo souladu s úmluvou OSN. Podle úmluvy OSN by se mělo, v rámci uplatňování a provádění této směrnice, odepření přiměřené úpravy považovat za formu diskriminace. EHSV vyzývá členské státy, aby náležitě prováděly směrnici a Evropskou komisi, aby řádně sledovala její uplatňování.

2.11 EHSV podporuje využívání strukturálních fondů k hospodářskému oživení a k budování sociální soudržnosti⁽⁸⁾. Budoucí předpisy by měly zachovat zákaz diskriminace a přístupnost jako horizontální zásady a měla by být uznána přidaná hodnota organizací osob se zdravotním postižením ve všech fázích procesu jejich tvorby (návrh, provádění, řízení, hodnocení a monitorování). Ustanovení týkající se zákazu diskriminace a přístupnosti musí být posílena jako kritéria předpisu. Článek 16 stávajícího předpisu musí být posílen a jeho provádění a vymáhání musí být zajištěno Evropskou komisí a členskými státy.

2.12 Je rovněž třeba přezkoumat mechanismy finanční pomoci⁽⁹⁾, jako je např. přímé financování (ringfencing) opatření určených osobám se zdravotním postižením⁽¹⁰⁾ a jiným zranitelným skupinám, aby se politika soudržnosti nasměrovala na náležité priority⁽¹¹⁾. EHSV již doporučil, aby se fondy zaměřily na specifické cíle týkající se sociálního začlenění⁽¹²⁾. Kromě toho by sociální začleňování osob se zdravotním postižením měly být zahrnuto do financování jako samostatná kategorie, aby se zajistila pomoc, která se vyžaduje při provádění zásad úmluvy OSN a strategie.

2.13 EHSV tvrdí, že by děti se zdravotním postižením měly plně užívat všech lidských práv a základních svobod na rovnoprávné úrovni s ostatními a připomíná Úmluvu o právech dítěte a závazky z ní vyplývající.

2.14 EHSV vyzývá k přechodu od institucionální ke komunitní péči s cílem respektovat právo osob se zdravotním postižením na nezávislý život. Evropské fondy by neměly být používány na výstavbu nebo renovaci institucí, nýbrž na financování procesu přechodu od institucionální ke komunitní péči, včetně přetváření institucí směrem ke komunitním službám. Zdůrazňuje potřebu podporovat přiměřený životní standard a aktivní stárnutí.

3. Hodnocení Evropské strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020

3.1 EHSV se domnívá, že strategie částečně odráží ambice úmluvy OSN a že oblasti, v nichž je třeba podniknout kroky, vymezené ve strategii jsou relevantní a že by s ohledem na úmluvu OSN měly být posíleny.

3.2 EHSV lituje, že rovnost žen a mužů není průřezovou otázkou strategie. Žádá, aby údaje o zdravotním postižení byly rozděleny podle pohlaví a aby do statistik členěných podle pohlaví byly rovněž zahrnuty ženy se zdravotním postižením. EHSV doporučuje rozdělit rozpočet finančních nástrojů EU týkajících se zdravotního postižení podle pohlaví. Při provádění strategie by se měla zaručeně zohledňovat rovnost žen a mužů.

3.3 EHSV vítá skutečnost, že se strategie zabývá nedostatkem údajů o zdravotním postižení, a žádá, aby se stanovily ukazatele, pomocí nichž by se měřila míra nezaměstnanosti a míra chudoby osob se zdravotním postižením a jejich přístup ke vzdělání.

3.4 EHSV uznává důležitost prevence, na niž upozorňuje strategie v oddíle týkajícím se zdraví, poukazuje však na to, že by bylo lepší zaměřit se ve strategii na potvrzení práv osob se zdravotním postižením, než je směřovat k prevencí.

⁽⁹⁾ Tamtéž.

⁽¹⁰⁾ KOM(2010) 636 v konečném znění.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 237, 22.9.2005, s. 27–31; Úř. věst. C 162, 25.6.2008, s. 92–95; Úř. věst. C 354, 28.12.2010, s. 8–15; KOM(2010) 636 v konečném znění.

⁽¹²⁾ Úř. věst. C 120, 16.5.2008, s. 73–81, odst. 4.5.2.

⁽⁶⁾ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/themes>.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 354, 28.12.2010, s. 8–15.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 132, 3.5.2011, s. 8–14.

3.5 EHSV vítá důrazný závazek strategie k přístupnosti a její pozitivní dopad na společnost (např. starší lidi a osoby se sníženou mobilitou). Podnikům vyznačujícím se dostupností přibude zákazníků (15 % spotřebitelů). Nové produkty vytvářejí nové trhy a jsou zdrojem trvalého hospodářského růstu⁽¹³⁾. EHSV připomíná usnesení Rady EU: „Přístupnost představuje základní kámen společnosti otevřené sociálnímu začlenění založené na nepřítomnosti diskriminace.“⁽¹⁴⁾

3.6 EHSV je zastáncem toho, aby k zajištění odpovídající finanční podpory strategie byly využívány strukturální fondy. Zejména navrhuje, aby se lépe využíval Evropský sociální fond k podpoře integrace trhu práce a Evropský regionální rozvojový fond k dosažení vysoké míry přístupnosti v Evropě.

3.7 EHSV se domnívá, že by se ve strategii měl více podpořit nezávislý život pro osoby se zdravotním postižením prostřednictvím komunitní péče a deinstitucionalizace. Evropské fondy by měly být investovány do podpory komunitní péče a měly by zajistit, aby měla tato péče patřičnou úroveň.

3.8 EHSV připomíná⁽¹⁵⁾, že aktivní začlenění musí být napojeno na trh práce a zajistit dostatečné příjmy a přístup ke kvalitním sociálním službám, jež by se odrazily na zlepšení životních podmínek včetně osob, které jsou vzdáleny trhu práce⁽¹⁵⁾.

3.9 EHSV se domnívá, že EU jako největší světový dárcer vnější podpory by měla jít příkladem a propagovat ve své činnosti v oblasti spolupráce zohlednění zdravotního postižení.

3.10 EHSV se zasazuje o jednotný trh přístupný všem a žádá, aby se při zadávání veřejných zakázek povinně braly v úvahu sociální aspekty, zejména při podpoře přístupnosti, prostřednictvím přijetí ambiciózního a právně závazného Evropského aktu přístupnosti, a podpoře zaměstnanosti, nediskriminace a kvality sociálních služeb. Vítá evropský normalizační mandát č. 473⁽¹⁶⁾ a žádá o vypracování povinných standardů přístupnosti jako podpory právních předpisů týkajících se veřejných zakázek, které by se při tom inspirovaly americkými právními předpisy týkajícími se přístupnosti⁽¹⁷⁾. EHSV uznává důležitost dialogu mezi institucemi, průmyslem a občanskou společností při vymezování těchto standardů⁽¹⁸⁾. Vzhledem k jeho

malému úspěchu v praxi je však do budoucna zapotřebí vytvořit právně závazný a strukturovanější mechanismus.

3.11 EHSV vyzývá Evropský parlament, Evropskou radu a Výboru regionů, aby cílevědomě usilovaly o ochranu práv osob se zdravotním postižením a zajistily řádné provádění úmluvy OSN v Evropské unii.

4. Realizace a řízení

4.1 EHSV žádá, aby se strukturovaného řízení strategie ujal evropský výbor pro zdravotní postižení jako konkrétní způsob, jak posílit stávající skupinu na vysoké úrovni pro zdravotní postižení a byl koordinačním mechanismem pro provádění a monitorování úmluvy OSN podle jejího čl. 33 odst. 1.

4.2 EHSV věří, že národní výbory pro zdravotní postižení jsou potřeba pro koordinaci strategie a úmluvy OSN na vnitrostátní úrovni. Národní výbor by měl zajistit zapojení organizací osob se zdravotním postižením do koordinačního procesu a komunikovat s národními kontaktními místy a příslušnými evropskými aktéry.

4.3 EHSV se domnívá, že ve složení evropského výboru pro zdravotní postižení by měla být zajištěna účast zástupců osob se zdravotním postižením a že by výbor měl konzultovat EHSV, jiné příslušné zainteresované strany a organizace osob se zdravotním postižením.

4.4 EHSV se zavazuje k převzetí vedoucí úlohy při propagaci úmluvy OSN jako první mezinárodní smlouvy týkající se lidských práv ratifikované EU. Podporuje interní provádění strategie a úmluvy OSN. Bude rovněž šířit osvětu pořádáním akcí, jako je např. konference na vysoké úrovni ve spolupráci s ostatními institucemi EU a reprezentativními organizacemi osob se zdravotním postižením.

4.5 EHSV žádá, aby se bral řádný zřetel na čl. 33 odst. 1 a odst. 2 úmluvy OSN, které by se měly neprodleně provést, a to ve spolupráci s organizacemi zastupujícími osoby se zdravotním postižením. EHSV zdůrazňuje, že je důležité dát přímou odpovědnost za kontaktní místa generálnímu tajemníkovi Komise a zajistit, aby mechanismus pro monitorování byl plně nezávislý a pluralitní.

4.6 EHSV připomíná závazek zapojit podle čl. 33 odst. 3 úmluvy OSN a článku 11 Smlouvy o EU osoby se zdravotním postižením a organizace je zastupující do provádění a monitorování úmluvy OSN, včetně strategie.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 354, 28.12.2010, s. 8–15.

⁽¹⁴⁾ Usnesení Rady (2008/C 75/01).

⁽¹⁵⁾ EUROFOUND.

⁽¹⁶⁾ M/473 – normalizační mandát udělený CEN, CENELEC a ETSI s cílem začlenit koncept „design pro každého“ do všech významných normalizačních iniciativ.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. C 354, 28.12.2010, s. 8–15. „The Americans with Disabilities Act (ADA)“ je legislativní rámec, který zakazuje diskriminaci osob se zdravotním postižením v zaměstnání, dopravě, veřejných ubytovacích zařízeních a v rámci komunikace a vládní činnosti. ADA také stanovuje požadavky pro telekomunikační přenosové služby.

⁽¹⁸⁾ Viz již přijaté standardy v rámci mandátů 376 a 420 a tento odkaz: <http://cms.horus.be/files/99909/MediaArchive/M420%20Mandate%20Access%20Built%20Environment.pdf>.

4.7 EHSV se domnívá, že je důležité monitorovat provádění vnitrostátních kroků stanovených ve strategii, které mají být dosaženy v roce 2015 tím, že se zajistí, že členské státy budou předkládat zprávy o pokroku. Evropská komise by měla taktéž předkládat zprávy o pokroku na evropské úrovni. Provádění strategie by mělo být navázáno na provádění strategie Evropa 2020. Členské státy by do svých národních programů reforem měly začlenit specifické cíle pro osoby se zdravotními postiženími, aby bylo možné měřit jejich chudobu, míru zaměstnanosti a vzdělání.

4.8 Z budoucích programů financování Evropské komise, které nahradí PROGRESS, by se měly podporovat organizace osob se zdravotním postižením zastupující jak postižené obecně, tak specifická postižení. Tím se usnadní provádění úmluvy OSN.

4.9 EHSV vyzývá příslušné zainteresované strany, např. oborové svazy, zaměstnance, poskytovatele služeb, subjekty sociální ekonomiky a organizace osob se zdravotním postižením, aby se v rámci svých odpovědností a úkolů aktivně zapojily do provádění strategie.

4.10 EHSV věří, že subjekty sociální ekonomiky hrají klíčovou roli při zlepšování životní situace a příležitostí znevýhodněných osob v rámci přístupu k zaměstnání, zboží a službám.

4.11 EHSV vyzývá odborové svazy a zaměstnavatele, aby do kolektivního vyjednávání zahrnuli zvláštní doložky týkající se zdravotního postižení, a podporovaly tak trhy práce přístupné všem a provádění strategie. Členské státy by měly přijmout konkrétní finanční opatření na podporu jednání.

4.12 EHSV se domnívá, že strategie by měla podporovat spolupráci mezi národními organizacemi osob se zdravotním postižením a národními hospodářskými a sociálními radami, aby se strategie dále šířila v jednotlivých státech.

4.13 EHSV žádá, aby potřeby osob se zdravotním postižením a osob s psychosociálním postižením, které vyžadují intenzivní podporu, byly začleněny do všech oblastí strategie.

5. Revize Evropské strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením v roce 2015 a nový rámec na období po roce 2020

5.1 EHSV je zastáncem pečlivé revize strategie a ambiciózního seznamu kroků v období po roce 2015 určených na boj proti diskriminaci a zajištění rovnoprávnosti v EU.

5.2 EHSV je zastáncem přezkumu stávajících právních předpisů EU a systematického začleňování zásad úmluvy OSN do nových právních předpisů a politik EU.

5.3 EHSV podporuje komplexní revizi strategie do roku 2013, aby se zajistil soulad s ustanoveními úmluvy OSN a pokryly se mj. takové oblasti, jako je např. právo na život a uznání před zákonem.

5.4 EHSV považuje za hlavní cíle strategie rovnost v zaměstnání, vzdělávání, svobodě pohybu a v dalších příslušných oblastech života osob se zdravotním postižením.

5.5 EHSV zdůrazňuje, že je třeba ho konzultovat předtím, než bude Výboru pro práva osob se zdravotním postižením OSN předložena zpráva EU o provádění.

5.6 EHSV připomíná, že pro tvorbu politik a náležité hodnocení strategie jsou důležité konsistentní údaje, a žádá, aby byly na úrovni EU vytvořeny ukazatele zvláště zaměřené na zdravotní postižení.

První návrhy nového seznamu kroků strategie na období po roce 2015

5.7 EHSV bude pečlivě monitorovat provádění Evropského aktu přístupnosti v členských státech poté, co Evropský parlament a Rada přijmou legislativní návrh Evropské komise jako závazný právní předpis. EHSV žádá, aby byl sestaven konkrétní plán zpřístupnění všech institucí EU (infrastruktur, nábore zaměstnanců, schůzí, internetových stránek a informací) lidem se zdravotním postižením.

5.8 EHSV zdůrazňuje význam úpravy článků týkajících se zdravotního postižení obsažených v návrhu antidiskriminační směrnice Evropské komise s cílem dosáhnout souladu s úmluvou OSN a žádá členské státy o konzistentní přijetí důrazných evropských právních předpisů, které rozšíří ochranu práv osob se zdravotním postižením za sféru zaměstnání.

5.9 EHSV se domnívá, že na nový seznam kroků v období po roce 2015 by měla být zahrnuta opatření na řešení specifické situace osob s psychosociálním postižením, žen a dívek, dětí a starších lidí se zdravotním postižením a osob vyžadujících intenzivní podporu.

5.10 EHSV zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby osoby se zdravotním postižením mohly plně těžit ze svobody pohybu. EHSV je pro přijetí evropského průkaz mobility, založeného na vzájemném uznávání věcných dávek v invaliditě ve všech členských státech EU jako nástroje, jenž osobám se zdravotním postižením umožní pohybovat se svobodně na území EU na rovnopravné úrovni s ostatními občany EU. Stejně tak jako např. parkovací průkaz, průkaz mobility by měl zajistit přístup k řadě benefitů, které nabízí mnoho veřejných a soukromých institucí, např. přístup k veřejné dopravě, vstup do muzeí apod. EHSV očekává, že budou předloženy konkrétní návrhy na odstranění překážek přenositelnosti dávek v invaliditě a specifických podpůrných služeb, např. veřejné podpory a podpůrných technologií.

5.11 EHSV navrhuje, aby se zřídilo Středisko pro sledování zdravotního postižení, které by analyzovalo situaci osob se zdravotním postižením v EU, vyměňovalo osvědčené postupy a podporovalo vývoj politiky.

5.12 EHSV žádá, aby byl vytvořen a v členských státech zaveden právně závazný evropský rámec kvality komunitních služeb.

5.13 EHSV vyzývá, aby byl hlavní vzdělávací systém přístupný všem. Navrhuje, aby se na základních školách vyučovala znaková řeč, přijímali se učitelé kvalifikovaní pro používání Braillova písma a používaly se další vhodné způsoby podpory žáků se zdravotním postižením.

5.14 EHSV žádá, aby byl vytvořen společný evropský systém posuzování zdravotního postižení, který by vycházel z přístupu založeného na lidských právech.⁽¹⁹⁾

5.15 EHSV navrhuje propagovat rovné uznání před zákonem pro osoby se zdravotním postižením. Evropský soudní dvůr

a vnitrostátní soudy musí být přístupné a musí přijmout všechna náležitá opatření k boji proti diskriminaci.

5.16 EHSV připomíná, že volební právo je nezczizitelné lidské právo, které úmluva OSN považuje za právo všech osob se zdravotním postižením. Připomíná také všem příslušným institucím, že pouhé požadavky týkající se věku a občanství mohou určovat způsobilost osoby účastnit se voleb nebo do nich kandidovat. EHSV důrazně a jednoznačně odmítá myšlenku omezit volební právo nebo právo kandidovat ve volbách na základě zdravotního postižení, ať už prostřednictvím soudního rozhodnutí nebo jiných prostředků. EHSV vyzývá instituce EU a členské státy, aby zrušily diskriminační zákony týkající se opatrovnictví, a umožnily tak všem osobám se zdravotním postižením vykonávat svá politická práva na rovnoprávné úrovni s ostatními. Má za to, že je nutná přiměřená úprava volebních postupů, zařízení a materiálů s cílem zajistit právo účastnit se vnitrostátních voleb a voleb do Evropského parlamentu.

5.17 EHSV žádá o předložení důkazů účinnosti stávajících nástrojů politik na zlepšení situace osob se zdravotním postižením. Navrhuje to provést financováním projektů, studií a výzkumu EU.

V Bruselu dne 21. září 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

⁽¹⁹⁾ Společný systém posuzování zdravotního postižení odvozený od práv obsažených v úmluvě OSN prostřednictvím revize Mezinárodní klasifikace fungování, zdravotního postižení a zdraví.